

طنین صدای کارگران در فضای مجازی

عکس: مهدی نصیری

مراسم روز جهانی کارگر ظهر روز پنجشنبه (یازدهم اردیبهشت) و یک روز قبل از برگزاری این روز در سراسر جهان با چهره‌های متفاوت تر از سال‌های گذشته در شرایطی که کرونا بر تمامی فعالیت‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشور سایه افکنده است، برگزار شد.

تشکل‌های کارگری و خانه کارگر در تهران نیز با نظر وزارت بهداشت امسال تصمیم گرفتند این مراسم را به صورت مجازی برگزار کنند، از همین روی حضور کارگران در محوطه خانه کارگر و خیابان‌های اطراف جای خود را به حضور فعالان کارگری و دبیران اجرایی خانه‌های کارگر در پایتخت و در شرایطی که فاصله‌گذاری اجتماعی در آن رعایت شده بود، داد.

این مراسم که به صورت مستقیم از طریق اینستاگرام خانه کارگر پخش می‌شد، اشتراکات اصلی خود را با جشن‌ها و مراسم این روز در سال‌های گذشته همچنان حفظ کرده بود. نمایندگان کارگری امسال هم صدای کارگران و خواسته‌های برحق آنها را به گوش مسئولان رساندند.

اعتراض به وضعیت معیشتی کارگران، نحوه تعیین مزد ۹۹، قراردادهای موقت و امکان دانش‌تنشکل‌های صنفی مستقل مهمترین خواسته‌های حاضران در مراسم روز کارگر بود که به نمایندگی از میلیون‌ها کارگر در کشور در خانه کارگر طنین‌انداز شد.

عامل تبعیض در دستمزدها، دولت است

«حسن صادقی»، رئیس اتحادیه پیشکسوتان جامعه کارگری نخستین سخنران مراسم روز کارگر بود. وی با اشاره به فاصله دستمزد کارگران با حقوق کارمندان و دانش‌تنشکلان دولت گفت: امروز تبعیضی که سال‌ها پیش در حق کارگران شیکاگو روا داشته شد، بار دیگر زنده شده است.

صادقی با اشاره به برگزاری مراسم هفته کارگر سال ۹۹ به صورت مجازی گفت: ویروس کرونا عملاً امکان هرگونه اجتماع را سلب کرده اما تلاش تشکیلات کارگری بر این بوده که این روز را ولو به صورت مجازی برگزار کنند.

وی با اشاره به افزایش ۲۱ درصدی حداقلی دستمزد در شرایطی که نرخ تورم در انتهای سال ۹۸ از سوی بانک مرکزی ۴۱ درصد اعلام شد، گفت: در شرایطی که نرخ تورم سر به فلک گذاشته، دیدیم که دستمزد کارگران چگونه تعیین شد. البته تبعیضی که روا داشته شده به مکتب و انقلاب باز نمی‌گردد و تنها به دولت که در قد و قواره کارفرمایی، ظاهر شده است، برمی‌گردد.

صادقی افزود: سال ۱۸۸۶ کارگران ایالت شیکاگو ی آمریکا برای کاهش ساعات کار خود به ۸ ساعت قیام کردند اما پلیس به آنها حمله ور شد و تعدادی را کشت. تبعیضی که آن زمان در حق کارگران آمریکا روا داشته شد امروز با این نحوه تعیین دستمزد بار دیگر زنده شد اما ما می‌گوییم که ایراد به مدیران حوزه روابط کار برمی‌گردد. اگر امروز کارگر مزد واقعی‌اش را نمی‌گیرد به خاطر این است که مجریان روابط کار و دولت چنین شرایطی را فراهم کردند.

رئیس اتحادیه پیشکسوتان جامعه کارگری با بیان اینکه پس از گذشت ۱۳۴ سال که از قیام کارگران شیکاگو می‌گذرد، شاهد

دبیر کل خانه کارگر افزود: اگر آن روزها تا این اندازه برای بهره‌مندی کارگران فصلی و غیره از مزایای بیمه بیکاری اصرار داشتیم به خاطر چنین روزی بود. تمام کسانی که آن روزها مخالفت کردند امروز باید احساس شرمندگی و مسئولیت داشته باشند.

محبوب با بیان اینکه انتظار داریم معیشت و مزد کارگران در دستور کار قرار گیرد، گفت: در سال ۹۸ دستمزد هیچ کارگری بدون کسر حق بیمه نباید کمتر از ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان باشد. با توجه به اینکه حداقل دستمزد در سال ۹۹ برابر مصوبه شورای عالی کار تنها ۲۱ درصد افزایش داشته و به حدود یک میلیون و ۸۳۴ هزار تومان می‌رسد، انتظار

داریم که دولت بار دیگر نمایندگان کارگران و کارفرمایان را برای مذاکره مجدد در جهت بازنگری در دستمزد فرایخواند تا رضایت گروه کارگری از مذاکرات مزدی شورای عالی کار جلب شود.

وی با اشاره به تعیین ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان به عنوان کف حقوق کارمندان و دانش‌تنشکلان صندوق‌ها برابر مصوبه کمیسیون تلفیق بودجه سال ۹۹ گفت: زمانی که کمیسیون تلفیق در حال تهیه متن قانون بود تاکید داشتیم که تمامی صندوق‌های بازبنشستگی باید مشمول افزایش حقوق تا کف ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان باشند منتها از آنجا که با حدود ۱۵ صندوق مواجه هستیم، در این متن نوشته شد؛ بازنشستگان کشوری، لشکری و سایر صندوق‌ها.

محبوب تصریح کرد: انتظار داشتیم که برای ما نامه بنویسند تا راه‌های تامین منابع مالی افزایش حقوق بازنشستگان تامین اجتماعی و سایر صندوق‌ها را تکمیل کنیم اما نه تنها این کار را نکردند

که «اسحاق جهانگیری» معاون اول رئیس جمهوری، در ابلاغیه‌ای که به این منظور داشتند، نوشتند: بازنشستگان کشوری، لشکری و سایر صندوق‌ها هم می‌توانند مشمول شوند اما هیچ‌جا جای مصوبه کمیسیون تلفیق نوشته نشده که بازنشستگان سایر صندوق‌ها هم می‌توانند شامل شوند و تاکید شده که تمامی صندوق‌ها شامل می‌شوند. بنابراین من به رئیس مجلس نامه نوشتم و از ایشان خواستم تا در این مورد دستور رسیدگی را صادر کنند.

دبیر کل خانه کارگر افزود: ما در بحث افزایش حداقل دستمزد و مستمری، موضوع روشن و موضع روشن داریم و همه را دعوت به هیماری و کمک می‌کنیم. انتظار داریم که دولت مذاکره را به جریان بیندازد تا فضا برای رعایت سه‌جانبه‌گرایی محقق شود.

محبوب با اشاره به کمبود امکانات بهداشتی و حفاظتی در کارگاه‌های تولیدی و محیط‌های کار گفت: برخی از شرکت‌ها به کارکنان خود در یک نوبت ماسک داده‌اند و گفته‌اند که باقی‌اش را خودتان تهیه کنید! وی با بیان اینکه ادغام اداره بهداشت کار با اداره بهداشت محیط موجب شده که شرکت‌ها مسائل حفاظتی و ایمنی و سلامت کارگران خود را جدی نگیرند، خاطر نشان کرد: با وزیر بهداشت در این مورد جلسه داشتیم و به ایشان تاکید کردیم که اداره بهداشت کار باید از اداره بهداشت محیط تفکیک شود. ادغام این دو اداره در یک اداره کل نمی‌تواند موجب پیگیری امور بهداشتی به صورت تخصصی در کارگاه‌ها شود.

دبیر کل خانه کارگر افزود: باید بازرسی از کارگاه‌ها به راه بیفتد. زمانی که می‌گوییم بازرسی باید اجباری شود، به خاطر این نیست که صرفاً بخواهیم کارفرمایان را تحت فشار بگذاریم بلکه به خاطر جلوگیری از مرگ کارگران و کوتاه شدن عمر آنها در محیط‌های کار است. ضمن اینکه بیماری‌های ویروسی می‌توانند از کارگاه‌ها به جامعه تسری پیدا کنند. بنابراین احیای اداره کل بهداشت کار ضروری است. در حال حاضر این تصور وجود دارد که بازرسان بهداشت محیط که

از رستوران‌ها و اصناف خدماتی بازرسی می‌کنند، می‌توانند همین کار را در محیط‌های کارگاهی هم انجام دهند که این تلقی اشتباهی است. بهداشت محیط با بهداشت کار دو مقوله جدا از هم است.

محبوب در ادامه با اشاره به قیام سال ۱۸۸۶ مدنیچان شیکاگو گفت: خواسته آنها کاهش ساعت کار به ۸ ساعت بود. در نهایت در سال ۱۹۱۹ اولین مقاله‌نامه سازمان جهانی کار به کاهش ساعات کار اختصاص یافت و موجب شد که ساعت کار به ۸ ساعت تقلیل یابد. از زمان تصویب این مقاله‌نامه ۶۳ سال می‌گذرد اما هنوز محیط‌های کاری وجود دارد که کارگران آنها بیشتر از ۸ ساعت کار می‌کنند.

وی افزود: آقای «غلامرضا توکلی» از پیشگامان راه‌اندازی انجمن‌های صنفی کارگری که جا دارد یاد ایشان را در مراسم روز کارگر گرامی بداریم، در مورد کارگران میادین میوه و تره‌بار تحقیق کرده بودند و تاکید داشتند که کارگران این محیط‌ها همین حالا هم بیشتر از ۸ ساعت در روز کار می‌کنند. دبیر کل خانه کارگر در پایان با بیان اینکه بیش از ۱۵ هزار نفر در پخش زنده مراسم مجازی روز کارگر حضور داشتند، گفت: باید کمیته‌ای ویژه تشکیل شود تا ساعت کار کارگران را رصد کند. همچنین واحدهایی وجود دارند که کارگران آنها وضعیت ناگواری دارند که باید مورد توجه قرار گیرند. اگر معیشت کارگران آن تامین نشود، مطالبات را در کف خیابان پیگیری می‌کنیم.

اجازه موج سواری سیاسی بر دستمزد کارگران را نمی‌دهیم

«علی خدایی»، نایب رئیس هیات مدیره انجمن عالی شوراهای اسلامی کار کشور نیز در ادامه این مراسم با بیان اینکه روز اول هفته کارگر روز بیعت با آلمان‌های بنیانگذار انقلاب اسلامی است، گفت: به این خاطر روز اول هفته کارگر برای چنین مناسبتی انتخاب شده که نمی‌خواهیم اجازه دهیم کارگران و مطالبات آنها مورد سوءاستفاده بیگانگان قرار گیرد. وی افزود: از حقوق جامعه کارگری عقب نخواهیم نشست و تمامی موارد را مانند بازنگری در حداقل دستمزد متناسب با سید معیشت پیگیری می‌کنیم.

عضو کارگری شورای عالی کار با اشاره به امضا نکردن مصوبه افزایش ۲۱ درصدی حداقل دستمزد توسط اعضای کارگری شورای عالی کار گفت: آنجا که حداقل دستمزد متناسب با قیمت سید معیشت نیست، مصوبه دستمزد را امضا نکردیم، هر چند در سال‌های گذشته در برخی از مواقع حاضر شدیم به خاطر منافع معیشتی کارگران از مواضع خود عقب‌نشینی کنیم تا به اجماع برسیم.

وی تصریح کرد: اما برای دستمزد سال ۹۹ با توجه به عدم تطابق دستمزد با سید معیشت و شکاف بزرگ میان میزان حداقل دستمزد با قیمت سید معیشت سال ۹۹ که به صورت سه‌جانبه ۴ میلیون و ۹۴۰ هزار تومان تعیین شد، با شرکای خود به اجتماع نرسیدیم. خدایی ادامه داد: شکایت از دولت امکانی است که می‌توانیم آن را پیگیری کنیم اما اولویت را بر تفاهم قرار دادیم. موضع ما پیگیری مطالبات صنفی است و اجازه موج‌سواری سیاسی بر دستمزد را نمی‌دهیم.

توزیع مجدد در آمد راه کاهش شکاف طبقاتی است

در پایان این مراسم قطعنامه پایانی گردهمایی روز جهانی کارگر (۱۱ اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۹) منتشر شد.

متن این قطعنامه به این شرح است: «اول ماه مه یادآور به خاک و خون کشیده شدن کارگرانی است که برای تغییر شرایط و کاهش ساعت کار و محو استعمار کارگران به میدان رفتند و با دست خالی در مقابل پلیس تاندان مسلح آمریکایی که برای سرکوب اعتراض کنندگان توسط طبقه سرمایه‌داری آمریکا به خدمت گرفته و تجهیز شده بودند، ایستادند و جان خود را نثار کردند. این روز نماد حرکت جنبش‌های کارگری در جهان است. گرچه از آن سال‌ها تاکنون روابط کار و جایگاه

حقوق کارگران تغییرات عمده‌ای کرده ولی استعمار کارگران شیوه‌های جدیدتری به خود گرفته و جریان سرمایه‌داری از شکل ملی و منطقه‌ای خارج شده و چهره جهانی به خود گرفته است. روش‌های نوین با پایمال کردن حقوق کارگران پیچیده‌تر و هوشمندانه‌تر شده است. ظاهر قوانین این گونه است که حقوق کارگران قرار است حفظ شود ولی مناسبات جدید در عرصه روابط کار به گونه‌ای رقم می‌خورد که همچنان با شدت بیشتر حداقل حقوق کارگران هم نپز نادیده گرفته می‌شود. به طور مثال دولت‌ها که باید به لحاظ حاکمیت، ضامن حفظ حقوق کارگران باشند خود در قواره و جایگاه کارفرمایی ظاهر می‌شوند و با نمایش اهداف اقتصادی و اجتماعی عملاً از منافع سرمایه‌داری حمایت می‌کنند. اینجاست که کارگران دیگر فقط کارفرمایان را در مقابل خود نمی‌بینند بلکه این بار باید با دولت‌ها و مبارزه شوند. تقریباً همه جای دنیا با کمی اختلاف این روابط حاکم است و مهم نیست که دولت‌ها در مقام دولت‌ها از خود چه ظاهری نشان می‌دهند. از این منظر وضع کارگران در کشور مانیز بهتر از سایر کشورها نیست.

امروز کارگر ایرانی از عدم امنیت شغلی و بیکاری رنج می‌برد و موضوع معیشت و عدم اطمینان از آینده نیز به این مسائل دامن زده و تقریباً نیروی کار در ایران مورد بی‌مهری کامل قرار دارد. در حالی که قوانینی از جمله قانون اساسی و قانون کار و تأمین اجتماعی با شفافیت به رعایت حقوق کارگران تکلیف کرده، مجریان از اجرای قوانین سر باز می‌زنند و توقع انتقاد و اعتراض هم ندارند.

امسال هفته و روز جهانی کارگر مصادف شده با پدیده جدیدی به نام ویروس کرونا که امکان هر تجمع اعتراضی را از جامعه کارگری ایران را سلب کرده است ولی در همین شرایط ما صراحتاً اعلام می‌کنیم که اگر خواسته‌های ما نادیده گرفته شود در اولین فرصت ممکن جریان اعتراضی خود را روانه فضای عمومی می‌کنیم تا همه عوامل زر و زور بدانند که کارگران هوشیار و بیدارند و از حقوق خود به هر شکلی حراست خواهند کرد. لذا ما جامعه کارگری ایران اعم از شاغل، بازنشسته و بیکارانی که ضمن داشتن شغل و زندگی به واسطه سیاست‌های اقتصادی نادرست دولت‌ها امکان زندگی کنون از آنها سلب شده، اعلام می‌کنیم تا محقق شدن خواسته‌های خود از پای نخواهیم نشست و امیدواریم تا فرصت باقی است نهادهای مرتبط با حقوق کارگران به خواسته‌های حداقلی اعلام شده از سوی آنان جامعه عمل بیوشانند. بر این اساس ما اعلام می‌کنیم:

۱- مزد که معیشت و زندگی جامعه کارگری به آن وابستگی مطلق دارد هر چه سریع‌تر منطبق بر ماده ۴۱ مورد بازنگری قرار گیرد به نحوی که هیچ کارگری در ایران کمتر از ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان در ماه دریافتی نداشته باشد. ترتیب این بازنگری را لحاظ کردن تورم سال ۹۸ به مزد و افزایش مزایای جانبی از جمله کمک هزینه بن و مسکن محقق شود و جامعه کارگری هیچ فرمول دیگری را به جز موارد ذکر شده قبول نمی‌کند.

۲- براساس مصوبه مجلس، همه مشمولان صندوق‌های بازنشستگی اعم از کشوری و لشکری و سایر صندوق‌ها از جمله تامین اجتماعی موظفند حداقل پرداخت مستمری در سال ۹۹ را به ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان

۳- سازمان سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (شتسا) سازمان سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (شتسا) تنها ذخایر و دارایی سازمان تأمین اجتماعی است که مالکیت آن بین‌النسلی است. هر گونه اشتباه در بهره‌برداری از این ذخایر فاجعه‌بار می‌آورد. امروز که سرنویشت این حوزه به دولت سپرده شده و عملاً هر گونه نظارت و دخالت مدیرعامل و هیأت مدیره از این حوزه توسط دولت سلب شده است، مشخصاً دستگاه وزارت کار را مسئول اتفاقات پیش‌رو می‌دانیم و این در حالی است که ما عمیقاً معتقدیم که همه حوزه‌های تأمین اجتماعی باید از طریق سازو کار سه‌جانبه اداره شود.

در پایان جامعه کارگری اعلام می‌کند تا فرصت باقی است مسئولان ندای کارگران را بشنوند و به خواسته‌های آنان توجه کرده و اصلاحات لازم را به عمل آورند در غیر این صورت ما حق اعتراض را به اشکال مختلف برای خود محفوظ دانسته و در صورت نیاز برای احقاق حقوق خود اقدام مناسب را در آینده‌ای نزدیک عملی خواهیم کرد.»

محبوب: در ایران نزدیک به یک میلیون کارگر برای دریافت مقرری بیکاری در سامانه بیمه بیکاری ثبت‌نام کرده‌اند. ۷۰ درصد از کارگران فصلی هم که شامل کارگران ساختمانی می‌شوند، در دو ماه اخیر بیکار بودند

برسانند. ما از مدیرعامل و هیأت مدیره سازمان تأمین اجتماعی می‌خواهیم که در افزایش حقوق مستمری بیکاری به جز این رفتار نکنند که اعتراض گسترده جامعه بازنشستگان را با خود به همراه خواهند داشت.

۳- جمع کثیری از شاغلین و کارگران ایرانی طی ماه‌های اسفند، فروردین و اردیبهشت به دلیل شیوع بیماری کرونا از درآمد محروم شدند و در بدترین شرایط زندگی می‌کنند. با توجه به اصل ۲۹ قانون اساسی، ما از دولت و نهادهای حکومتی انتظار داریم در این شرایط سخت به وظیفه قانونی و اسلامی خود عمل کنند تا هیچ خانواده‌ای از حقوق اولیه و طبیعی خود محروم نشود.

۴- امسال توسط مقام معظم رهبری سال جهش تولید نامگذاری شده است. از آنجا که عامل تمام‌کننده تولید، نیروی کار است، ما از مسئولان و متولیان اقتصادی کشور و جامعه کارفرمایی انتظار داریم که این پیام رهبری را سرلوحه کار خود قرار دهند و به نیروی کار که عامل اصلی جهش تولید است، توجه خاصی داشته باشند.

۵- در حالی که سیاست‌های اقتصادی دولت هم به لحاظ اختیار و هم به بهانه اجبار، موجب رشد تورم و کاسته شدن قدرت خرید دهک‌های پایین جمعیت را سبب شده، ما از دولت انتظار داریم که سیاست‌های توزیع مجدد درآمد و ثروت را با شدت و جدیت بیشتری دنبال کند و اگر نیاز به قانون است از طریق مجلس قوانین لازم‌تأمین شود تا از طریق توزیع مجدد درآمد شکاف طبقاتی کاسته شده و فقر و مز‌دبگیران بیش از این فقیر تر نشوند.

۶- سازمان تأمین اجتماعی امروز بیش از هر زمان دیگری تحت تأثیر فشارهای اقتصادی قرار دارد. از یک طرف تعهدات قانونی مصارف سازمان را افزون کرده و از طرف دیگر منابع این سازمان به واسطه بیماری کرونا و تخفیف‌های اعمال شده از ناحیه دولت به شدت کاسته شده است. به این مشکلات عدم پرداخت تعهدات دولت را هم باید اضافه کرد. ما از دولت می‌خواهیم که به تعهدات جاری و گذشته خود متعهد باشد و نسبت به پرداخت آن به سازمان در سال ۹۹ از طریق امکانات بودجه‌ای اقدام کند.

۷- شستا (سازمان سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی) تنها ذخایر و دارایی سازمان تأمین اجتماعی است که مالکیت آن بین‌النسلی است. هر گونه اشتباه در بهره‌برداری از این ذخایر فاجعه‌بار می‌آورد. امروز که سرنویشت این حوزه به دولت سپرده شده و عملاً هر گونه نظارت و دخالت مدیرعامل و هیأت مدیره از این حوزه توسط دولت سلب شده است، مشخصاً دستگاه وزارت کار را مسئول اتفاقات پیش‌رو می‌دانیم و این در حالی است که ما عمیقاً معتقدیم که همه حوزه‌های تأمین اجتماعی باید از طریق سازو کار سه‌جانبه اداره شود.

خدایی: شکایت از دولت امکانی است که می‌توانیم آن را پیگیری کنیم، اما اولویت را بر تفاهم قرار دادیم. موضع ما پیگیری مطالبات صنفی است و اجازه موج‌سواری سیاسی بر دستمزد را نمی‌دهیم

